

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 11 ՄԱՐՏ, 2024

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՈՐԹ (միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, Կուր ինձ իմաստութիւն կբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա կիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 57

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԱՂՈՐԹ

Ողորմէ ինձի, ով Աստուած, ողորմէ ինձի,
որովհետեւ քեզի ապաւինեցայ.
քու թելերուդ հովանիին տակ պիտի ապաստանիմ,
մինչեւ անցնի պատուհասը:
Բարձրեալ Աստուծոյ կ'աղաղակեմ.
Աստուծոյ՝ որ իր օգնութիւնը կը դրկէ ինձի:
Երկինքէն օգնութիւն կը դրկէ եւ կը փրկէ զիս,
եւ կը նախապէս անոնք՝ որոնք կեանքիս կը սպառնան:
Աստուած իր սէրը եւ իր հաւաքարմութիւնը կը ցուցնէ ինձի:
Ես զագաններու մէջ մնացեր եմ,
մարդոց մէջ՝ որոնք կրակ կը ժայթքեն.
նիզակի եւ նետերու պէս ցցած են իրենց ակռաները,
եւ սրածայր սուրերու պէս՝ իրենց լեզուները:
Երկինքներէն գերիվեր ես դուն, ով Աստուած,
թող քու փառքդ ամբողջ երկրի վրայ հասարարուի:
Զիս որսալու համար ուրքերուս առջեւ ցանցեր փռեցին,
իմ դիմացս գուբեր փորեցին, բայց իրենք ինկան անոր մէջ:
Սիրտս պարարասա է, ով Աստուած,
սիրտս պարարասա է՝ քեզ երգելու եւ նուագով ներբողելու:
Արթնցիք, ով իմ անձս, ելէք, տաւիղ ու քնար,
եւ արթուն պիտի դիմաւորեմ առաւօտը:
Ազգերուն մէջ պիտի գովերգեմ քեզ, Տէր,
ժողովուրդներուն մէջ պիտի ներբողեմ քեզ,
որովհետեւ անչափ սէրդ մինչեւ երկինք կը հասնի,
հաւաքարմութիւնդ՝ մինչեւ ամպերը:
Երկինքներէն գերիվեր ես դուն, ով Աստուած,
թող քու փառքդ ամբողջ երկրի վրայ հասարարուի:

ՆԱՐԱԿԱՆ-ԱՂՈՐԹ

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Ամենատարբ Երրորդութիւն, սուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցելոց արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւն ես նեղերոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:

Պահապան ամենայնի Քրիստոս,
աջ էո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի նանապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
եւ ողորմեա՛ էո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹՔ

Մեկ այլ ուրիշ աղօթք դարձեալ արքայայտելով Դաւիթ իր վիճակը եւ խնդրելու Աստուծմէ օգնութիւն: Որքան ալ նմանօրինակ սաղմոսներ, աղօթքներ են, բայց իւրաքանչիւրին մէջ նիւթ մը կայ, որ բան մը կ'ուզէ փոխանցել ու սորվեցնել մեզի: Կրնայ փարօթիւնակ թուիլ մեր մարդկային փրամաքանութեամբ եւ չափանիշով, բայց հաւաքքի ակնոցով դիտած, եւ Աստուածաշունչը մեզի կը սորվեցնէ թէ նեղութեան եւ դժուարութեան պահերը առիթներ են, որով Աստուած թոյլատրելով կ'ուզէ բան մը սորվեցնել: Առաւել եւս, նեղութեան եւ դժուարութեան պահերուն ջուսահապիլ, այլ ընդհակառակը՝ ուրախ ըլլալ: Ուրախ ըլլալ, չի նշանակեր անտարբեր ու անզգամ ըլլալ: Չի նշանակեր ցաւն ու փառապանքը չզգալ, այլ մեր հոգեւոր ներաշխարհին մէջ փարբեր ցնծութիւն ունենալ, որ նոր բան մը դուրս պիտի գայ: Պարահական չէ, երբ Քրիստոս խօսեցաւ Իր աշակերտներուն վերջին ժամանակներուն մասին, այդ բոլորը ներկայացուց որպէս երկունքի ցաւեր: Ի՞նչ է երկունքի ցաւ կոչուածը: Երկունքը ծննդաբերութեան ժամանակ եղած ցաւն է: Հերաքրքրական է, որ Քրիստոս երկունքի ցաւի կը նմանցնէ եւ ոչ թէ այլ ուրիշ փեսակի: Չըսեր օրինակ գալիք նեղութիւնները գլուխի ցաւի նման են, ոտքի ցաւի նման են, այլ՝ երկունքի ցաւի նման են, որովհետեւ այնպէս ինչպէս երկունքի ցաւի աւարտին նոր մարդու ծնունդն է որ փեղի կ'ունենայ, նոյնպէս ալ երբ նեղութիւնները, ցաւերն ու փառապանքները գան, պէտք է որ այնպիսին ըլլան եւ այնպիսին առնենք, որպէս զի մեր մէջ նոր մարդը կերտուի: Մեր Տէրն ու փրկիչ Յիսուս Քրիստոս ինք ալ փորձուեցաւ Իր երկրաւոր կեանքի ընթացքին, եւ երբ առիթով մը կ'ըսէ, «Աշակերտը վարդապետէն աւելի մեծ չէ», որ կը նշանակէ եթէ մեր Տէրն ու Վարդապետը փորձուեցաւ, ուրեմն ինչո՞ւ կը նեղուինք կամ կը զարմանանք երբ մենք ալ փորձուինք: Կամ զի՞նք հալածեցին, մեզ ալ հալածելու: Իսկ Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ. «Մեր այս կեանքին մէջ կրած նեղութիւնները ոչինչ են գալիք փառքին դիմաց»: Հետեւաբար, պարբարաւ ըլլանք փորձութիւններուն: Չնայած ոեւէ մէկը պիտի չուզէ փորձութիւններու ենթարկուիլ, բայց անոնք անխուսափելի են: Ահա այս վիճակին մէջ կ'ուզենք դուրս գալ, բայց եթէ այդ բոլորը մեզի բան մը ունին փալիք, սորվեցնելիք, ապա Դաւիթի նման կ'ուզենք Աստուծմէ օգնութիւն, որպէսզի կարենանք այդ բոլորը իր աւարտին հասցնել: Ահա 57 Սաղմոսը այդ օրինակը կու փայ մեզի, երբ Դաւիթ այդպիսի փորձութեան մէջէն կ'անցնի օգնութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ: Ահա այս վիճակին մէջ Դաւիթ կը սորվեցնէ ինչպէս աղօթել, որովհետեւ այդպիսի պարագաներուն նաեւ կարծէք չենք կրնար կամ չենք ուզեր աղօթել:

Երբ կը կարդանք պարմութիւնը ապա այնպէղ կը փեսնենք, որ Դաւիթ առիթ ուներ սպաննելու Սաուղը, եւ անով վերջ փալու իր ունեցած հալածանքին, բայց Դաւիթ կը մերժէ այդ միջոցին դիմելու, այլ ընդհակառակը՝ կը յանձնէ Աստուծոյ, որպէսզի Աստուած Ինք լուծէ խնդիրը:

Առաջին իսկ համարով, Դաւիթ Աստուծոյ ողորմութիւնը կը խնդրէ, բան մը, որ այդպէս կը ճանչնայ զԱստուած, եւ անով ապաւինած Աստուծոյ եւ Անոր թելերուն փակ ապաստանելու միջոցով որ անցնի պարուհասը: Նախ ամբողջական կը վստահի Աստուծոյ, եւ երկրորդ՝ սպասումը ունի որ պիտի անցնի այս պարուհասը: Դաւիթ ուրիշ մէկը չունի բացի Աստուծմէ: Դաւիթ կը պարկերացնէ զԱստուած որպէս այնպիսին որ իր թելերուն փակ պարսպարան կրնայ գտնել: Առիթով մը մեր Տէրն ու փրկիչ Յիսուս Քրիստոս ըսաւ Երուսաղէմին. «Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, քանի անգամներ քեզ ուզեցի հաւաքել, այնպէս ինչպէս հաւը իր ձագերը կը հաւաքէ իր թելերուն փակ»: Դաւիթ յստակօրէն կը ներկայացնէ նախքան իր ունեցած դժուարութիւնն ու հալածանքը Աստուծոյ ինչպիսին ըլլալը որուն կ'ապաւինի:

2րդ համարով Դաւիթ ցոյց կու փայ, որ Աստուած ոչ միայն այդ բոլորէն փեղեակ է, այլ այդ բոլորը Իր իսկ հսկողութեան փակ է, եւ որպէս միջոց պարբարաւելու մեզ նմանուելու Իր Որդիին, մեր Տէր ու փրկիչ Յիսուս Քրիստոսին: Հիմա կրնանք հարցնել, պէտք է անպայման փորձութեան մէջով անցնի՞լ, որպէսզի Որդիին նմանինք: Օրինակը առնենք դպրոցական փարիներէն: Աշակերտը ժամանակ առ ժամանակ գրաւոր, քննութիւն կը յանձնէ, ինչո՞ւ: Որպէսզի անով ցոյց փայ թէ ինչ սորված է, եւ ոչ թէ պարզապէս նիշ ապահովելու համար: Ուրեմն ամէն անգամ երբ ուսուցիչը հարց կու փայ աշակերտին կամ քննութիւն յանձնել կու փայ, այլ խօսքով փորձէ, սխալ կ'ընէ: Ընդհակառակը, աշակերտին առիթ կու փայ գիտակցելու թէ ինչ գիտէ: Նոյնպէս ալ փորձութիւնները մեր կեանքին մէջ եթէ Աստուած կ'արտօնէ այդ իսկ նպատակով: Երբ Քրիստոս փորձուեցաւ չարէն, անապարհին մէջ, ի՞նչ էր, եթէ ոչ ցոյց փալու թէ ինչպէս կրնանք մենք ալ յաղթել այդ փորձութիւններուն: Միւս կողմէ, նաեւ յստակեցնենք, Առաքեալը կ'ըսէ. «Մի ըսէք, Աստուած մեզ կը

փորձէ», այլ մենք կը փորձուինք չարէն եւ մեր ցանկութիւններէն: Աստուած Ինք կը թոյլարտ որպէսզի անցնինք այդ բոլորին մէջէն: Յիշենք օրինակ, Յովսէփ գեղեցիկ երբ ծախուեցաւ Իսմայէլացիներուն եւ հասաւ մինչեւ Պետրապոլիսի քաղաքը եղաւ այդ քան կառավարիչը, յետոյ անոր կինը ցանկաց, Յովսէփ մեծեց ըսելով. «Աստուծոյ դէմ մեղք գործած կըլլամ» եւ հրաժարեցաւ: Սակայն բանք դրուեցաւ: Որ մէկը նախընտրելի էր: Բայց Յովսէփի մարտն ունէր, այնպէս ինչպէս Դաւիթի մարտն մէջ յարակ էր, որ այս բոլորը որ տեղի կ'ունենան Աստուծոյ հսկողութեամբ: Ուրեմն, եթէ երբեք Աստուած ունինք մեր կողքին ալ ինչ բանէ վախնանք, մանաւանդ քաջ գիտենք, որ այս բոլորը պիտի աւարտին: Չմոռնանք նաեւ Պօղոս Առաքեալի խօսքը. «Նեղութիւնները մեր մէջ կ'արթնցնեն քրտնոտութիւնը, քրտնոտութիւնը՝ յոյսը, եւ յոյսը ամօթ չի ձգեր, որովհետեւ Աստուծոյ Մէրը տեղ գրած է մեր սրտերուն մէջ Անոր Սուրբ Հոգիին միջոցաւ»:

3րդ համար վստահութեան արտայայտութիւն է, ուր Դաւիթ վստահ է, որ Աստուած զինք պիտի օգնէ ու փրկէ: Երբեք կասկած չունի: Մենք ալ Դաւիթի նման ամբողջական վստահութիւնը ունենալու ենք, որ Աստուած մեզ ալ դուրս պիտի բերէ մեր ունեցած նեղութիւններէն ու դժուարութիւններէն, յաղթանակած դուր գալու, ոչ թէ պարզապէս դուրս գալու: Որովհետեւ մենք ընդհանրապէս կ'ուզենք նեղութիւններէն ու դժուարութիւններէն դուրս գալ, կամ անոնք մեզմէ հեռու ըլլան: Այդպէս չէ պարագան, այլ այդ բոլորին մէջէն յաղթանակած դուրս Աստուծոյ սպառնալիցութիւնը մեր վրայ առած: Այլապէս առանց պարտազանցի եւ առանց պարտազանցելու ինչպէս կ'ուզենք որ մրցանակը ստանալ: Ինչո՞ւ է որ Պօղոս Առաքեալը կ'ըսէ. «Բարի պարտազանցը պարտազանցեցաւ, հարաքը պահեցի, ընթացքը աւարտեցի, եւ հիմա կը սպասեմ արդարութեան պսակին, որ Տէրը պիտի տայ ինձի»: Տակաւին, մեր մարտն ունի մէջ յարակ պէտք է ըլլայ, որ այդ նեղութիւններն ու դժուարութիւնները, հալածանքները մնայուն չեն, ու ոչ ալ մեր գոյութեան մաս կը կազմեն, այլ անոնք ժամանակաւոր են, ու մեզ կը սպասուի ուրիշ կարգավիճակ մը, յաւիտենական կեանքը: Անոր համար է, որ Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ, «Մեր կրած նեղութիւնները ոչինչ են գալիք փառքին դիմաց»: Հետեւաբար, ունի՞նք գալիք փառքին պարկերացումը, ակնկալութիւնն ու սպասումը: Եթէ չունինք, անոր համար ալ մեր կրած նեղութիւնները ոչ թէ միայն ծանր են, այլ՝ շար ծանր եւ անբանելի: Այո, Աստուած մեզ դուրս կը բերէ ու պիտի բերէ այդ նեղութիւններէն նայած ինչ ձեռով: Կարգ մը պարագաներու այս կեանքի ընթացքին, կարգ մը ուրիշ պարագաներու այս կեանքէն մեզ առնելով եւ Իր մօտ քանակու: Այս բոլորը ցոյց կու տան Իր սերն ու հաւատարմութիւնը: Մեր հանդէպ մարդ արարածին եւ հաւատարմութիւնը հանդէպ Իր քուած խոստումին: Կարեւորը ամբողջական վստահութիւն ունենանք Աստուծոյ նկատմամբ, եւ Անկա արդար ու ճշմարիտ է ու հաւատարիմ:

4րդ համարով Դաւիթ կը ներկայացնէ իր իրավիճակը: Հիմա է որ կը ներկայացնէ: Առաջին երեք համարները ուրիշ բան չէին եթէ որ Դաւիթի յոյսն ու հաւատքը, վստահութիւնը առ Աստուած, նախքան դժուարութիւնները թուելը: Կը նմանի Քրիստոսի քուած այն օրինակին Մատթէոս 7, «Ով որ իմ այս խօսքերս կը լսէ ու կը գործադրէ կը նմանի այն մարդուն որուն քուած ժայռի վրայ հիմնուած է, երբ ալիքները գան ու զարնուին այդ քանը, այդ քուած կանգուն պիտի մնայ»: Այսպէս ալ Դաւիթ նախ ցոյց կու տայ այդ քան հիմները, ապա կը ներկայացնէ դժուարութիւնները: Միւս կողմէ, երբեք ալ քարօրինակ չէ, կամ արժեքը չէ երբ Դաւիթ կը նշէ թէ ինչպիսի նեղութիւններու մէջէն կ'անցնի: Ընդհակառակը, այս բոլորը նշելով, կը նշանակէ, Դաւիթ գիտէ եւ ըստ այնմ կը խնդրէ: Այնպէս ինչպէս երբ հիւանդներ Քրիստոսի կու գային բժշկուելու, Քրիստոս կը հարցնէր, «Ի՞նչ կ'ուզես որ ընես քեզի համար»: Այս հարցումը կենթադրէ, որ քուած պարագան պէտք է գիտակցի թէ ինչ բանի կարիքը ունի: Նոյնպէս ալ Դաւիթ երբ կը նշէ թէ ինչ վիճակներու մէջ է, զազաններու մէջ մնացեր է, մարդոց մէջ, որոնցմէ կրակ կը ժայթքէ, անոնց ակնաւորները նիզակի եւ նետերու պէս են ցցուած, իսկ լեզուները՝ սրածայր սուր:

5րդ համարը այնպիսին է, որ պահ մը մտածել կու տայ, արդեօք կրնա՞նք մեր նեղութեան ու հալածանքին մէջ զԱստուած փառաբանել ու Աստուած փառաւորուի: Ահա Դաւիթ իր նեղութեան ու հալածանքին մէջ զԱստուած կը փառաբանէ ու կը փափաքի որ Աստուած փառաւորուի: Այնքան կը փափաքի որ երկու անգամ կը կրկնէ նոյն բանը: Գիտէք, այս երեւոյթը ցոյց կու տայ մեր վերաբերմունքը հանդէպ այդ կացութեան: Արդեօք պիտի կարենա՞նք ունենալ այնպիսի վերաբերմունք մը, որպէսզի անով մարդիկ կարենան տեսնել թէ հակառակ մը կրած նեղութեան ու հալածանքին կ'ուզենք զԱստուած փառաբանել եւ անոր մէջ Աստուծոյ փառքը երեւի: Յիշենք Քրիստոսի խօսքը երբ կ'ըսէ, «Այժմ փառաւորուեցաւ Մարդու Որդին եւ Աստուած փառաւորուեցաւ անով: Եւ եթէ Աստուած փառաւորուեցաւ անով, Աստուած ալ զայն պիտի փառաւորէ իրմով. եւ շուրջով պիտի փառաւորէ զայն» Յովհ 13:31-32: Ահա կը տեսնենք, թէ ինչպէս փառապանքին մէջ զԱստուած փառաւորել ու Աստուծով փառաւորուիլ: Ահա մեր այս վերաբերմունքով մարդիկ պիտի

կարենա՞ն փեսանել թե՛ ինչպէս հակառակ մեր կրած նեղութիւններուն ու փառապանքին ցոյց փալու թէ Տէրը բարի եղաւ մեզի հանդէպ: Եւ կամ Յոբի կնոջ նման ըսելու անիծէ զԱստուած եւ մեռի՞ր, փակաւի՞ն ինչ հաւաքարմութիւն կը ցուցաբերես Աստուծոյ նկատմամբ (2:9):

6րդ համարով Դաւիթ կը ներկայացնէ թէ իր թշնամիները ինչեր ծրագրած են, բայց նաեւ վստահութիւնը ունի որ այդ բոլորը իրենց պիտի դառնայ: Գիտէք, խօսք մը կայ, որ կ'ըսուի, փոս փորոզը ինք կ'ինայ անոր մէջը: Ահա երբ մտածենք մեր իսկական թշնամիին մասին, որ այս պարագային Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ, մեր իսկական թշնամին աներեւոյթն է, չարը ինք, որուն վախճանը յստակ է, որ ինք պիտի իյնայ այն կրակէ լիճին մէջ, որ փորձեց մարդուն դէմ լարել այդ ցանցերը, գուրբերը:

7-9 ռդ համարները, ցոյց կու տան հաւաքով մարդուն վերաբերմունքը: Հալածանքին մէջ զԱստուած փառաբանելու, Անոր օրհնութեան երգեր երգելու եւ ազգերու մէջ գովերգելու Տէրը: Իսկ անհաւար մարդը երգի փոխարէն մնայուն գանգափելու, եւ փակաւի՞ն չըսելու համար հայոհելու եւ անիծելու զԱստուած: Ուրեմն ով կրնայ նեղութեան եւ հալածանքի մէջ օրհնութեան երգեր ու սաղմոսներ ըսել, Ան որ իր աշակերպներուն հետ մարմնութեան գիշերը վերնաստան մէջ սաղմոսներ եւ գոհաբանական երգեր երգեց, գիտնալով թէ ինչ բան կը սպասուի իրեն, բայց այդ բոլորը կատարեց ասքի առաջ ունենալով յարութեան յաղթանակը: Ահա օրինակը նաեւ մեզի, մենք ալ մեր նեղութեան ու հալածանքին մէջ օրհնութեան երգեր երգելու պայմանաւ որ մենք ալ կարենանք փեսանել մեր հոգեւոր ասքերով գալիք փառքը որ պատրաստուած է մեզի համար:

10րդ համարը: Այս բոլորը երբ մենք գմեզ կը յիշեցնենք թէ ով է Աստուած եւ ինչպիսին է Անոր նկարագիրը, որուն սէրը հանդէպ մարդուն մինչեւ երկինք կը հասնի, որուն հաւաքարմութիւնը՝ մինչեւ ամպերը: Կը նշանակէ, այն օգնութիւնը որ Տէրը պիտի դրկէ երկինքէն այդ ցոյց կու տայ Իր սէրը եւ Իր փուած խոսքումը, եթէ Իրեն կը պատկանիմ ուրեմն պիտի վայելեմ Իր սէրը ինչպիսի պարագաներու մէջէն ալ անցնիմ: Եթէ իրեն կը պատկանիմ արդար ու ճշմարիտ է Իր փուած խոսքումը որ զիս պիտի ազատէ, օգնէ ու փրկէ: Մենք այնպէս կը կարծենք կամ կը զգանք յաճախ, որ Աստուած լքեց մեզ, մոռցաւ մեզ, պիտի չօգնէ, կամ չօգնէր մեզ: Բայց այդպէս չէ պարագան: Եթէ Աստուած խոսքացեր է ուրեմն կը կատարէ ու պիտի կատարէ: Վստահինք Իրեն եւ փառաւորենք Անոր Սուրբ անունը Ալելուիա: